

Työ- ja elinkeinoministeriö
kirjaamo@tem.fi

kopio:

Viite: Lausuntopyyntöne TEM/3881/13.01.01/2009

Lausunto työ- ja elinkeinoministeriön sähkökapasiteettia selvittäneen työryhmän mietinnöstä

Kiitämme lausuntopyynnöstänne. Suomen ElFi Oy esittää lausuntonaan kunnioittavasti seuraavaa:

1. Toimijoiden tasavertainen ja syrjimätön pääsy tehoreservimarkkinalle

Valtakunnallisella tasevastuulla tarkoitetaan laissa vastuuta koko valtakunnan sähkön tuotannon ja -käytön tasapainon ylläpidosta kunkin tunnin aikana sekä vastuuta valtakunnallisesta taseselvityksestä. Sähkömarkkinalain 16 a §:n perusteella valtakunnallisen tasevastuun hoitamiseen tarvittavan sähkön hankintaehtojen sekä tasesähkön kauppaehtojen on oltava tasapuolisia ja syrjimättömiä sähkömarkkinoiden osapuolille eikä niissä saa olla perusteettomia tai sähkökaupan kilpailua ilmeisesti rajoittavia ehtoja tai rajauksia.

Mikäli sähkön tuotannon ja -käytön tasapainon ylläpitoa varten päätetään jatkaa tehoreserviä Suomessa, tulee sähkön käytön (kysyntäjousto) osallistuminen mahdollistaa tasapuolisella ja syrjimättömällä tavalla tehoreserviksi sähköntuotannon rinnalla.

Kysynnän osallistumiselle tehoreserviin ei saa asettaa työryhmän hahmottelemia rajoituksia, joiden tarkoituksena on estää/vaikeuttaa kysyntäjouston osallistumista järjestelmään ja jotka eivät ole perusteltuja itse tehoreservijärjestelmän ja sen ylläpidon kannalta.

Myös järjestelmän kustannukset puoltavat kysynnän osallistumista reserviin. Kysyntäjouston osallistumisella on saavutettu merkittäviä kustannussäästöjä Ruotsissa, jossa järjestelmän kustannukset ovat 1/6 Suomen vastaavasta.

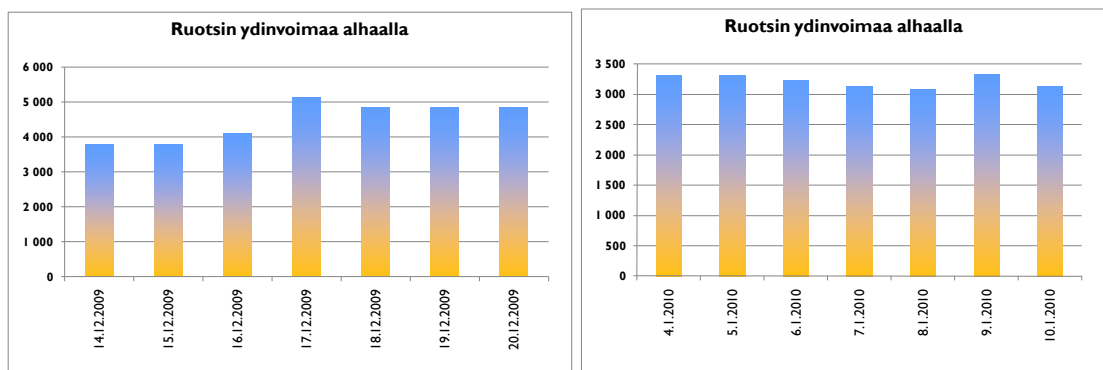
2. Tehoreservijärjestelmästä syntyvien kustannusten kohdistaminen

Nykyisen tehoreservilain soveltamisaikana (15.12.2006 -) on näyttöä sekä kulutuksen että tuotannon muutosten aiheuttamasta tehoreservin aktivoitumisesta.

Toimintajaksolla 2007-2008 tehoreservikapasiteettia aktivoitiin yhden kerran helmikuussa 2007. Tämä aktivoituminen voidaan katsoa johtuneen kysyntähuipusta. (Suomen suurin sähkönkulutus mitattiin torstaina aamulla 8.2.2007 tunnilla 7-8 tuntikeskitechona 14 955 MW.)

Kuluneena talvena 2009-2010 tehoreserviä aktivoitiin useamman kerran sekä Suomessa että Ruotsissa. Vaikka sähkönkulutus oli pakkasjaksoista johtuen korkealla, varsinainen syy tehoreservien aktivoitumiseen oli pidentyneistä reiviisioista johtuva Ruotsin ydinvoiman heikko käytettävyys.

Talvena 2009-2010 tehoreservin aktivoi 3000-5000 MW:n ydinvoimatuotannon vaje (ja siitä johtuva tuonnin vajaus Suomeen), eikä niinkään sähkön kysyntä.

Ruotsin ydinvoimatuotannosta merkittävä osa alhaalla talvipakkasilla, MW.

Huomioiden maahamme tulevat suuret ydinvoimayksiköt (1600 MW) ja merkittävä tuulivoiman lisärakentaminen (2000 -2500 MW) on todennäköistä että tehoreserviä aktivoidaan yhä useammin tulevaisuudessa tuotannon vikautumis- ja epäkäytettävyytilanteista johtuen.

Koska nykyisen tehoreservilain aikana on näyttöä sekä kysynnästä ja tuotannosta johtuvista syistä tehoreservin aktivoitumiseen, pidämme välttämättömänä että tehoreservin kustannukset kohdistetaan sekä tuotannolle että kulutukselle tasavertaisella ja syrjimättömällä tavalla.

3. Kustannusten kerääminen

Pohjoismaisten kantaverkkoyhtiöiden yhteistyöjärjestö Nordel on julkistanut helmikuussa 2007 suosituksen tehoreservikapasiteetin ylläpitoon yhteispohjoismaisilla sähkömarkkinoilla. Nordelin mukaan rahoitus tulee hoitaa tasevastuun kautta, koska useimmissa tapauksissa tasevastaavat ovat järjestelmän hyötyjinä.

(ote: Nordel's Guidelines for implementation of transitional peak load arrangements, 2007)

5.3 Financing of the peak load arrangement

Peak load arrangements are intended for ensuring the power balance. The acquired peak load resources will be paid a compensation for ensuring their availability in critical situations. In principle, those who get the benefit of the peak load arrangement should cover the cost of the arrangement. In most cases these are the balance responsible parties in the country where the peak load arrangement is introduced because the arrangement can be seen as a hedging cost for their risks.

Pidämme Nordelin (ja Fingridin) esittämää periaatetta kerätä tehoreservin kustannukset tasevastaavilta oikeana, koska tällöin järjestelmän kustannuksista vastaa siitä hyötyjä.

Myös vuoden 2009 alusta tasehallinnassa käyttöön otetut kulutus- ja tuotantotaseet mahdollistavat kustannusten kohdistamisen tasevastaaville. Koska tehoreservijärjestelmä hyödyttää sekä tuotantoa että kysyntää, on perusteltua jakaa kustannukset näiden kesken.

Jotta järjestelmästä ei tulisi liian monimutkaista kustannusten kohdistamismielessä, ehdotamme että tehoreservijärjestelmän kustannukset jaetaan tasan kulutus- ja tuotantotaseille.

4. Keinot turvata riittävä tehoreservi

Mielestämme markkinaehtoisin ja kustannustehokkain keino on varmistaa ja turvata riittävä tehoreservi on tarjousmenettely. Viranomainen (tai FG) järjestää vuosittain tarjousmenettelyn, johon voivat osallistua tuottajat ja ne sähkön käyttäjät, jotka ovat valmiita rajoittamaan kuormiaan.

Tarjousmenettelyssä tulisi olla mahdollisuus sitoutua reserviin joustavasti, esimerkiksi sitoutuminen vähintään vuodeksi ja pidempiaikaisesti esimerkiksi 5 vuodeksi. Tämä joustavuus mahdollistaa uuden sähkön kysyntäjoustopotentiaalin tulon markkinoille. Monilla sähkönkäyttäjillä kysyntäjoustopotentiaalin saattaminen kysyntäjoustopotentiaalin aktivoimiseen liittyvät automaatio- ja järjestelmäinvestoinnit. Mikäli tehoreserviin voisi sitoutua pidempiaikaisesti, mahdollistaisi tämä useissa tapauksissa tarvittavien investointien toteuttamisen ja näin saataisiin järjestelmän piiriin sellaista kysyntäjoustopotentiaalia, joka ei nykyisellään ole markkinalla. Tämä edistäisi sähkömarkkinoiden toimintaa.

5. Yhteenveto

Yhteenvetona esitämme:

1. Sähkön kysynnän (kysyntäjousto) mahdollisuus osallistua tasavertaisella ja syrjimättömällä tavalla tehoreserviin tulee varmistaa sähkömarkkinalain mukaisesti. Lainsäädännöllä ei saa rajata pois sähkökäyttäjien mahdollisuutta osallistua tehoreserviin, varsinkaan jos järjestelmän kustannuksia kerätään sähkön käyttäjiltä ja kun kysynnän osallistuminen alentaa järjestelmän kokonaiskustannuksia merkittävästi.
2. Nykyisen tehoreservilain soveltamisen aikana on näyttöä sekä kulutuksen että tuotannon perusteella aktivoituneesta tehoreservistä.
3. Tehoreservijärjestelmän ylläpidosta aiheutuvat kustannukset tulee kohdistaa järjestelmän hyötyjille eli tasevastaaville, kulutus- ja tuotantotaseelle yhdenvertaisella tavalla.
4. Riittävä ja kustannustehokas tehoreservi turvataan selkeällä ja ennakoitavalla tarjousmenettelyllä, johon sähkömarkkinatoimijoilla on yhtäläinen mahdollisuus osallistua ja sitoutua riittävän pitkäaikaisesti.

Kunnioittaen

SUOMEN ELFI OY

Antti Koskelainen
toimitusjohtaja

Suomen ELFi Oy:n omistajat ovat suomalaisia merkittäviä sähköä käyttäviä teollisuuden, kaupan sekä palvelualan yrityksiä. Omistajien yhteenlaskettu sähkökäyttö Suomessa on yli 13,5 TWh vuodessa, joka on Suomen sähkökäytöstä noin 15 %. Suomen ELFi Oy toimii osakkaidensa edunvalvojana sekä sähkömarkkinavaikuttajana ensisijaisesti Suomessa, toissijaisesti Pohjoismaissa.